

JGS-Danmark

JGS - NYT

Vi elsker foreninger Af Merete Næsbye Christensen

Det hævdes, at danskerne er en stamme af foreningsdannere. Vi udfolder store dele af vort sociale liv i sportsforeninger, politiske partier, græsrodsbevægelser og mange andre typer selskaber. Præcis det samme kan man hævde om jøder over hele verden. Dårlige vittigheder vil vide, at hvor der er 3 jøder sammen, er der 4 foreninger med 2 underfraktioner! Lægges dette sammen, så må danske jøder da være toppen af foreningsdannere!

Spørg til side: Der ER noget om snakken. Se bare i Jødisk Orientering på mængden af gamle og nye sammenslutninger.

Jeg har altid set dette som en styrke, en glæde, et vidnesbyrd om overskud. Jeg talte faktisk om det i 1985 ved Begravelsesselskabet af 1810's jubilæumsfest. Jeg kunne siden fortælle mine ikke-jødiske bekendte, at man kunne gå til et jubilæum for et så traurigt emne og lytte til guitarmusik af Ralph Levithan og høre Bent Melchior fortælle begravelseshistorier. Det var et fint jubilæum. Vi både sang og lo meget!!

Indholdsfortegnelse

Vi elsker foreninger.....	1
Generel information	2
<u>JGS-Danmarks mødeprogram:</u>	
Foråret 2006	3
Generalforsamling	4
Andre møder af interesse	4
En udstilling og en katalog	6
Sidste nyt om Anbytarforum	6
<u>Siden Sidst:</u>	
Jøderne i Slagelse:	
Del 1: Mendel Simon og de andre – Jøder fra Slagelse fra 1740 - ?	7
Del 2: Bent Lexner fortæller om sin slægt	8
Lidt om Letichev og Litichevski	8
Væsentlige kilder til dansk-jødisk historie	9
Dansk Demografisk Database og Kildeindtastningsprojektet KIP.....	11
Computerteknisk billedbehandling	11 & 12
Scandinavia SIG diskussionsgruppe	13
Boghjørnet	14
Internethjørnet: "Polske steder"	15
JGS-NYT Indholdsfortegnelse 2005	15

At danske jøder er selskabsmennesker kan man også få bekræftet på den årlige Wizo-basar. Den vil ingen jo undvære. I år var også vort lille selskab repræsenteret, (foto ovenfor)

Fortsættes side 5

JGS-NYT

© Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark

Website: www.jewishgen.org/jgs-denmark
e-mail: jgsdk_ep@hotmail.com

Bestyrelse:

Formand: Elsebeth Paikin

Kildevænget 37
2100 København Ø
tlf. 39 27 24 33
e-mail: elsebeth@paikin.dk

Næstformand: Marianne Blegvad

Kasserer: Allan Falk

Redaktør: Merete Næsbye Christensen

Peblinge Dossering 16, st. th.
2200 København N.
Tlf. 35 34 98 28
e-mail: merete.naesbye@christensen.mail.dk

Lis Ekner

Max Gritzman

Henry Nachman

Bente Merklin (suppleant)

Bibliotekar: Merete Carstens

Bankkonto: Danske Bank 4330 876 263

Kontingent: 100 kr. årligt

Nyhedsbrev tilsendt pr. post: 40 kr. årligt

Fotografisk, mekanisk eller anden form for mangfoldiggørelse eller gengivelse af JGS-NYT eller dele heraf er i henhold til gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forudgående aftale med Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark.

For uopfordret indsendt materiale påtager JGS-NYT's redaktion sig intet ansvar.

Layout: Elsebeth Paikin

Indmeldelse kan ske på følgende måder:

1. Via selskabets website
<http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/>
"Indmeldelse og kontingent". Når websiden er udfyldt vælger man "Send", hvorpå der kommer en bekræftelse på, at indmeldelsen er afsendt samt en anvisning på, hvorledes man kan betale kontingentet.
2. Indmeldelsesblanket kan udskrives fra samme webside og indsendes sammen med en check til dækning af kontingentet til kassereren:
Allan Falk, Svanevænget 4, 2. tv. , 2100 Kbh. Ø.
3. Indmeldelsesblanket kan rekvireres ved henvendelse til formanden.
4. Indmeldelse kan også ske ved møderne.

Årskontingent:

	<u>Kroner:</u>
én person:	100
par (samme adresse):	150
studerende:	50

Entré ved ordinære møder:

Medlemmer	20.
Gæster	40

JGS-NYT med posten:

Ønskes JGS-NYT tilsendt pr. ordinær post vil der blive opkrævet et beløb på 40 kr. årligt udover kontingentet (for 4 nyhedsbreve af varierende omfang pr. år).

DEADLINE for JGS-NYT:

1. februar – 1. maj – 1. august – 1. november

Kontingent 2006 !

bedes indbetalt senest 1. februar 2006!

BEMÆRK:

Vi ser os desværre nødsaget til at forhøje prisen for at få JGS-NYT tilsendt pr. ordinær post i stedet for via e-mail, fordi det har vist sig, at de 20 kr., det hidtil har kostet, langt fra dækker trykke- og portoudgifterne. ➤ Prisen i 2006 er derfor 40 kr.

Møder i foråret 2006

HUSK: Tilmelding af hensyn til indkøb af forfriskninger og evt. trykning af materiale til deltagerne - og ikke mindst vigtigt til møder med begrænset deltagerantal!

OBS: MØDETID ER EFTER MANGES ØNSKE ÆNDRET TIL 19:30 GENERELT

VÆR DOG OPMÆRKSOM PÅ

at tidspunktet muligvis kan være et andet som fx nedenfor for mødet 6. marts!

<p>Onsdag 18. jan. 2006</p> <p>🕒 19:30</p>	<p>Jiddishland og den jødiske indvandring 1905-1914</p> <p>Morten Thing vil fortælle om sit projekt med udforskningen af den russisk-jødiske indvandring til Danmark i begyndelsen af forrige århundrede. Projektet bygger ikke mindst på de jiddiske kilder, som indvandrerne efterlod sig, men i det hele taget på et meget bredt kildegrundlag. Med udgangspunkt i de to første bøger fra projektet, Jiddish Bogfortegnelse (2004) og Jiddishland i København (2005) vil han fortælle om projektet, kilderne og udvalgte personligheder fra den københavnske jiddish-kultur og dens opland. (Se også Boghjørnet side 14)</p> <p><u>Sted:</u> Danasvej 30 B, Frederiksberg, foredragssalen <u>Deltagergebyr:</u> Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. <u>Tilmelding:</u> elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>
<p>Tirsdag 21. feb. 2006</p> <p>🕒 19:30</p>	<p>Mine jødiske forfædre – hvordan jeg fandt dem</p> <p>Jørgen Sandholm Poulsen har siden 1982 udforsket sin slægt og er i dag en hyppig og meget kyndig arkivbruger. Han har samarbejdet med Erik Henriques Bing om tilblivelsen af bogen "Meldola og Weber". Den gamle sefardisk jødiske slægt Meldola kan føres tilbage til 1282 i Toledo. Slægtsnavnet Meldola føres i dag kun af ganske få personer her i Danmark. Efterkommere af Samuel Meldola, der udvandrede til Amerika i 1830'erne, er blevet til en stor familie i flere generationer.</p> <p>OBS Sted: Rømersgade 3, 2. sal tv. <u>Deltagergebyr:</u> Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. <u>Tilmelding:</u> elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>
<p>Mandag 6. mar. 2006</p> <p>🕒 19:00 OBS TID!!</p>	<p>Besøg på og introduktion til Slægtshistorisk Center</p> <p>Mange kender nok allerede www.familysearch.org som er website for Family History Library i Salt Lake City, Utah, USA. Family History Library blev grundlagt i 1894 og rummer i dag flere end 2,4 millioner mikrofilm, ca. 750.000 mikrofiches foruden bøger, tidsskrifter og meget mere.</p> <p>OBS Sted: Slægtshistorisk Center, Maglegårds Allé 83, Søborg <u>Deltagergebyr:</u> Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. <u>Tilmelding:</u> elsebeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33</p>

RESERVÉR DATOEN:

Mandag 3. april 2006

🕒 19:30

JGS-Danmark Generalforsamling

Kun for medlemmer.

OBS! Sted:

Mosaik Troessamfundes lokaler, Ny Kongensgade 6, Kbh. K

MØDER AF INTERESSE I ANDRE SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER RUNDT OMKRING I DANMARK

JGS-Danmark er endnu et lille, nyt selskab med begrænsede midler, og vi har derfor haft svært ved at arrangere møder, som tilgodeser medlemmer bosat uden for Københavnsområdet, ligesom vi ikke har råd til at betale de foredragsholdere, der ønsker et regulært honorar.

Da vi meget gerne vil forsøge at afhjælpe dette, vil vi fremover annoncere møder i andre slægtshistoriske foreninger rundt omkring i Danmark, der kan være af interesse. Ved mange af deres møder er gæster velkomne mod et beskedent gebyr (ligesom i JGS-Danmark).

Det er ikke muligt for os at holde øje med alt, hvad der foregår i alle landets foreninger, så vi foreslår at medlemmerne også selv følger med i mødeaktiviteter i deres område.

Slægtshistoriske foreninger arrangerer af og til:

1. Kursus i læsning af gotisk skrift (et emne som har været efterlyst af vores medlemmer!)
2. Demonstration af slægtsforskningsprogrammer
3. Demonstration af slægtsforskning på internettet
4. ... og andet af almen interesse for såvel slægtsforskere som lokalhistorikere.

På Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreningers (SSF) website <http://www.ssf.dk/> findes en oversigt over de ca. 40 slægtshistoriske foreninger, der er medlemmer af SSF. Nogle af foreningerne har deres eget website, hvor møder annonceres.

Der findes også andre foreninger, som ikke er medlem af SSF, fx Dansk Slægtshistorisk Forening, der afholder møder i Tølløse. Kender I andre foreninger, der ikke er medlemmer af SSF, vil vi meget gerne høre om det.

I denne efterårssæsonen har vi derfor sendt oplysninger om nogle møder, der kunne have interesse, som fx **"Computerteknisk billedbehandling"** (se side 11-13).

**Nedenfor nævnes nogle møder der kunne have interesse i foråret 2006
– men langt fra alle, så vær selv på udgik! :**

Dansk Slægtshistorisk Forening:

<http://www.danskslaegtshistoriskforening.dk>

30. marts 2006 Tølløse Centralskole, kl.19.00

Foredrag v/Erik Kann: "Slægtsforskning ved hjælp af internettet"

Praktisk slægtsforskning har i de seneste år fået en helt ny jagtmark, som flere og flere benytter som hjælpemiddel til at komme videre, nemlig Internettet. Genealog Erik Kann vil orientere om nogle af de muligheder, der findes på nettet. (Entré: Gæster 20 kr.)

(Erik Kann er meget en erfaren slægtsforsker, tidligere formand for DIS-Danmark, og gennem mange år underviser i Slægtsforskning. Så hans foredrag er absolut værd at høre! EP)

Slægtshistorisk Forening, Odense

www.odenseslaegt.dk

Lørdag 25. marts 2006 kl. 10-17

Slægtsforskerdag med demonstration af slægtsprogrammer:

"Brothers Keeper" – "Family Tree Maker" – "Ancestral Quest 2.1. samt Family Search (mormondatabasen)". Foredraget arrangeres i samarbejde med Folkeuniversitetet i Odense. Prisen for ikke-medlemmer var 85 kr. i 2005. Check selv, pris i 2006 og om der fortsat er adgang for ikke-medlemmer! Det foregår i Odense Kommunes Uddannelsescenter, Schacksgade 39, 5000 Odense C, Store sal (1. etage) - Der er elevator og parkering i skolegården. Bus 41, 81, 82, 91 og 92 kører tæt forbi.

Slægtshistorisk Forening i Storkøbenhavn

<http://www.danskslaegtshistoriskforening.dk/>

Onsdag den 11. Januar kl. 19.00:

"Målsætning for samt layout og trykning af sit slægtshistoriske arbejde"

Hans Burchardt, Fhv. bogtrykker fra Korsør. Første del af foredraget handler om at få defineret, hvad man vil præsentere til andre, hvordan det gribes an, og hvad det må koste. Anden del fortæller om sproget, skrifter, formater, illustrationer, farver, papir og indbinding."

Det foregår i Mormonkirkens lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder. Lige ovenover billetkontoret. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Til og fra [Ballerup S-station](#) er der gode busforbindelser samt fine parkeringsforhold, se ovenfor.

("Vi elsker foreninger" fortsat fra side 1)

og vi fik mange i tale, som aldrig havde hørt om os. Mange er medlemmer i så mange selskaber, at det sker, at man spørger sig selv: "Hvilket selskab er jeg nu i i dag"? Der er også en gang imellem forslag om fusionering af selskaber med beslægtede formål, men mangfoldigheden sejrer som regel. Bliver der så ikke gentagelser/ gengangere? Jo, men hvad gør det? Hvis man ikke nåede foredraget den første gang, så kommer det måske - evt. i en lidt ændret version - siden hen.

I 1996 arrangerede Selskabet for Dansk Jødisk Historie (SFDJH) en rejse til steder i Schlesvig-Holsten (for nu at tale gammeldansk), hvor jøder i Danmark kommer fra: Altona, Rendsborg, Glückstadt osv. Nu er tiden måske moden til at lave en ny tur. Det tales der om for tiden i Danmarkloggen og i SFDJH.

Jeg var selv så uheldig ikke at få hørt Bent Lexner fortælle om sin familie i SFDJH, men så fik jeg chancen i JGS sammenhæng (*side 8*).

Jeg er vis på, at gentagelser ikke bliver ringere, idet nye spørgsmål og svar givet er kommet til undervejs.

Det lykkeligste er, hvis der er repræsentanter i beslægtede foreningers bestyrelser, der har kontakter til de andre foreninger, så man kan undgå for mange sammenfald af datoer. Man kan måske overkomme at gå til arrangementer ugens 4 første dage, men at nå to ting samme aften kan være svært!

Lad mange foreninger blomstre! Lad dem ikke skygge for hinanden i blomsterbedet!

En udstilling og en katalog

I skrivende stund er udstillingen desværre taget ned på det fine lille kunstmuseum i Vejen.

For os, der tog turen derover, var det en stor oplevelse. Katalogen består heldigvis med bidrag af gode forskere, så man stadig kan nyde de to kunstneres helt specielle værker.

Siegfried Wagner (1874 - 1952) var født i Hamborg af jødiske forældre. Han blev adopteret af ægteparret Heine (moderen var selv en Wagner). Han blev gift med Olga Packness, og begge fik en solid karriere som billedhuggere og designere. Han vil være kendt som ophavsmand til Lur-blæserne på Rådhuspladsen, men også til mange gravmonumenter på Mosaik Vestre Begravelsesplads samt Theresienstadt-monumentet.

Alle sider af ægteparrets indsats er omtalt/vist i billeder (smykker, keramik, tin - S. Wagner arbejdede hos Mogens Ballin - og meget mere) i katalogen. For dette selskabs medlemmer, er afsnittet om hans gravmonumenter måske specielt interessant.

Det skal også nævnes, at Siegfried Wagner blandt sine slægtinge tæller familien Siesbye.

Wagner skabte også en fornem buste af Henri Nathansen. I hans virke var der mange relationer til det jødiske. Katalogen kan varmt anbefales.

MNC

Sidste nyt om Anbytarforum

Som oplyst i e-mails af 10. og 16. november måtte "Anbytarforum" lukke ned pga af klager. Nu er nogle dele af Anbytarforum åbnet igen med Datainspektionens godkendelse.

Men "Etniske grupper" – som bl.a. vedrørte jøder – er fortsat lukket!

Debatten fortsætter og **Sveriges Släktsforskarförbund** er i fortsat dialog med Datainspektionen. Det vil sandsynligvis være noget, inden der kommer en afklaring. Man kan følge sagens gang på <http://www.genealogi.se>. Vi følger sagen og vil – når der er en endelig afklaring – orientere herom.

EP

Gå ikke glip af næste års konference:

26. IAGJS International Conference on Jewish Genealogy

13. – 18. august 2006 i New York City, USA

Website med oplysninger: <http://www.jgsny2006.org/>

Registrering og hotelreservation er startet

Siden Sidst

Her i efteråret fokuserede vi på historien om jøder i og fra Slagelse – først fra 1740 og til op omkring 1900, dernæst på overrabbiner Bent Lexners slægt:

Jøderne i Slagelse – Del 1

Mendel Simon og de andre – Jøder fra Slagelse fra 1740 - ?

For godt halvandet år siden indledte Bjarne Schartau et genealogisk projekt *“Jøder i Slagelse fra Mendel Simon til - ?”*, som primært har til formål at skabe en - i hvert fald ideelt set - komplet registrant over jødiske familier (ikke-assimilerede, assimilerede/døbte, blandede ægteskaber) i Slagelse og disses efterslægt (jødisk, ikke jødisk): Som minimum frem til Bjarne Schartaus egen generation (f. 1942) og som maximum så langt op som muligt.

På de knap to år har Bjarne arbejdet intensivt med mange forskellige kilder, så foredraget var spændende og inspirerende – ikke mindst fordi det også var ”illustreret” med avisartikler, som Bjarne havde fundet frem.

EP

Særnummer af JGS-NYT:

“MENDEL SIMON OG DE ANDRE – JØDER FRA SLAGELSE FRA 1740 - ?”

Bjarne Schartau har velvilligt stillet sit manuskript til rådighed. Da det er for langt til JGS-NYT og det vil være synd at forkorte det, har vi besluttet at udgive det som et JGS-NYT særnummer.

Det vil uden beregning blive tilsendt de medlemmer, der modtager JGS-NYT pr. e-mail (da det er omkostningsfrit for selskabet), mens andre, der ønsker særnummeret, må betale for trykke- og forsendelsesudgifter.

Vi regner med, at det er klar til udsendelse i løbet af foråret. Så mere herom i næste nummer af JGS-NYT.

Måske kommer en dag også BOGEN om jøderne i Slagelse!

Vi påtænker også en udflugt til sommer til Slagelse. Herom senere

Jøderne i Slagelse – Del 2

Bent Lexner fortæller om sin slægt

Anden del af historien om jøderne i Slagelse fik vi præsenteret af en meget veloplagt Bent Lexner, som sekundært af familie og venner fik levendegjort familien Litichevskis liv i Slagelse og København. En spændende fortælling om en familie, hvor børnene som regel var sønner, der kom 3 ad gangen, om et muntert liv i provinsen, hvor drengene kunne tumle sig frit, om besøg hos farverige slægtinge - også i Hovedstaden. Der blev talt om oprindelsen til familienavnet i dets tidlige form og fortalt om det medlem, der lod sig inspirere af en tur på Lexington Avenue til det nye navn.

Vi fik et glimrende indblik i et hjem i Rømersgade, hvor der altid var gæster, hvor man hjalp nytilkomne trosfæller - ikke mindst dem fra Polen - og hvor børnene vænnede sig (?) til denne bestandige uro. Jeg husker, at min egen datter fik sit værelse på Egmont-kollegiet, selv-om hun boede i København, ved at anføre i sin ansøgning, at nok var der megen plads hjemme, men hendes mor havde så mange udadvendte aktiviteter, at det var svært at få læsero! Ak ja, alt det foreningsliv!

Vi fik også indblik i en jiddishtalende rig kultur, så vi endnu engang blev mindet om - efter lukningen af Jiddisher Salon - at det vil være synd og skam, hvis ingen af de nye generationer kan beherske dette sprog i tale og ikke mindst i læsning. Der ligger øjensynligt stadig dokumenter og venter på at blive udnyttet. Dette må vi som slægtsforskere også tale varmt for.

Vi vil glæde os til, at historien om familien Lexner forhåbentlig også vil komme til at indgå i et værk om jøderne i Slagelse.

MNC

Lidt om Letichev og Litichevski

Af Elsebeth Paikin

Efter en spændende aften med Bent Lexner, gik jeg hjem og prøvede at finde yderligere oplysninger om navnet Litichevski på Internettet og i mine opslagsbøger. I Alexander Beiders "A Dictionary of Jewish Surnames From The Russian Empire" fandt jeg oplysningen, at efternavnet **Litichevski** (og andre stavemåder af navnet) er afledt af navnet "Letichever" (~ fra byen Letichev i Podolia), og at den først kendte mand med dette efternavn hed Ismail til fornavn. Der kan naturligvis være tale om flere familier, der har taget dette efternavn, så det er ikke sikkert, at Ismail er en forfader til Bent Lexner – men det kan da være.

Jeg gik derefter ind på www.jewishgen.org, og under "ShtetLinks" fandt jeg byen **Letichev** i Ukraine – den hedder nu: **Letyciv** – på koordinaterne: 49°23' 27°37'. Når man har fundet den rette by kan man vælge at se beliggenheden på et kort (se næste side).

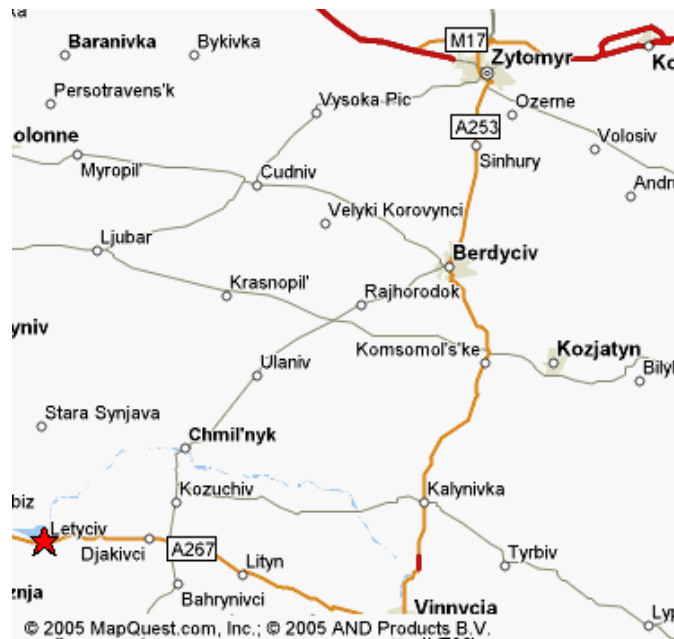
Og jeg fandt følgende oplysninger i

THE ENCYCLOPEDIA OF JEWISH LIFE BEFORE AND DURING THE HOLOCAUST red. Shmuel Spector

LETICHEV, Kamenets-Podolski district. Ukraine.

"Jewish settlement commenced in 1581. In 1765 the Jewish population reached 652 and in 1897 it was 4.108 (57% of the total). In 1881-1882 Jews were attacked in pogroms. In 1939, under the Soviets, the Jewish population was 1.946. The Germans entered the town on 17 July 1941. In September they murdered 3.000 Jews from Letichev and its environs. In November they murdered 4000 from the provinces of Volkovinets and Derazhnya. The Jews in the local labor camp were probably murdered in early 1943."

LETYCV / LETICHEV

← ← ← Denne
vej fører til Kiev

Kiev ligger 132.8
km øst for
Zytomyr som
også staves:
Jitomir,
Żytomierz,
Zhytomyr,
Zhitomir,
Shitomir

Letyčiv → → → →

Væsentlige kilder til dansk-jødisk historie

Bent Blüdnikow fortalte om de kilder, der er væsentlige for studiet af dansk-jødisk historie – og om hvor de findes. Nedenstående er kun et referat i store træk med links til nogle arkiver (*links nævnt i JGS-NYT er lagt ind på JGS Danmarks website under "Links fra JGS-NYT"*):

Bent Blüdnikow begyndte med at understrege, at vi her i Danmark er fantastisk godt stillede med hensyn til kilderne! Takket være statens bureaukrati og administration er der meget at finde, hvis man forsøger.

Bent Blüdnikow henviste først og fremmest til to omfattende bibliografier: I tidsskriftet "Fortid og Nutid" 1985, hefte 1 (findes på bibliotekerne) og i "Dansk Jødisk Kunst" redigeret af Mirjam Gelfer-Jørgensen (Forlaget Rhodos, 1999) (findes på en del biblioteker). Dernæst skal man søge i de mange trykte og utrykte stamtavler.

[Her er Frederiksberg Hovedbibliotek, Falkoner Plads 3, Frederiksberg, ét centralt sted at søge, da de har en meget stor samling. Eller søg på deres website: <http://www.fkb.dk> – gå ind på menuen "VI TILBYDER" og vælg "SLÆGTSFORSKNING". Klik derefter på "FIND SELV SLÆGTSBØGER", hvor der er instruktion i søgning] EP).

Næste skridt er Statens Arkiver <http://www.sa.dk> som består af Rigsarkivet (RA), de 4 landsarkiver (i København, Odense, Viborg og Aabenraa), Erhvervsarkivet og Dansk Data Arkiv.

Specielt fremhævede Bent Blüdnikow følgende:

1. Mosaik Troessamfunds Arkiv (RA) der rummer arkivalier fra omkring 1805 (der findes en registratur, som man kan købe på RA: "Det Mosaiske Troessamfund i København med nedlagte troessamfund i provinsen – en arkivregistratur" (Rigsarkivet, 1993). - Der er også afleveret noget efter 1993 som ikke er med i registraturen.
2. Mosaik Troessamfunds protokoller over fødte, videde, døde og konfirmerede findes på mikrofiche på Landsarkivet i København.
3. Indenrigsministeriets indfødsretssager (RA) – man kan også finde indfødsretssagerne på <http://ddd.dda.dk> (Immigrationsmuseets indvandrerdatabase) men Allan Falk gjorde opmærksom på, at løbenummeret dér af ukendte årsager ikke er korrekt, så hvis man skal bestille indfødsretssagen, skal man først slå op i Lovtidende for det pågældende år og finde det rigtige løbenummer. – Læs i øvrigt "Fattig, fremmed og forvist. Illegale jøder i Danmark", i Bent Blüdnikow (red.), Fremmede i Danmark. 400 års fremmedpolitik. Odense: Odense Universitetsforlag 1987.
4. I bl.a. Politiets fremmedsager (RA) kan man finde vigtige oplysninger om familien.
5. I Politidirektørens arkiv (Landsarkivet i København) findes en liste over jøder
6. Sager om visum, pas og udlændinge skal man efter 1911 søge i Statspolitiets arkiv (RA).
7. Ansøgninger om opholdstilladelse findes i Danske Kancelli 1635-1848 (RA)
8. Skattemandtalen en god men ofte overset kilde – findes under amtet (RA)
9. De jødiske skolearkiver på Landsarkivet i København, som rummer mange spændende arkivalier, som Bent Blüdnikow bl.a. har brugt noget af til bogen om Carolineskolen (se Boghjørnet side 14)

Derudover bør man også se, hvad de Lokalhistoriske Arkiver i de byer, hvor der har boet jøder, har liggende. Man kan finde lokalarkivernes adresser på <http://www.danskearkiver.dk/>

I Danmarks Nationale Privatarkivdatabase www.danpa.dk kan man se om der findes privatarkiver for de personer man er interesseret i – og i givet fald hvor materialet befinder sig. En søgning på fx Salomonsen gav følgende resultat i Ledøje-Smørum Lokalarkiv:

"1974 ERINDRINGER: Henry og Ester Salomonsen: barndom og ungdom, Henry som gartner (37) Flyttede til Smørumovre i 1933(87) Henry Salomonsen arbejdede bl.a. ved kommunen, på Edelgave, i tørvemoserne, på forskellige gårde, hos Carl Sørensen, Ballerup (114) fagforenings-arbejde (251), Guldbryllup (278) Ester Salomonsens arbejdede bl.a. i tørvemoserne, på spindefabrik i Ledøje, husmoderafløser (304) Fritid, bl.a. digter E.S. festsange (377) H.S. referent til aviserne af bl.a. sognerådsmøderne (420) Plejebørn og ferieborn (450) - 1 læg - båndoptagelse"

Blandt privatarkiver må David Simonses arkiv på Det Kongelige Bibliotek ikke glemmes! Det er en skatkiste! Der foreligger en online registrant over David Simonsens korrespondance på <http://www.kb.dk/kb/dept/nbo/oja/js/DSA/>. David Simonsen korresponderede med mange fra alle samfundslag både i ind- og udland.

Folketællingerne er naturligvis en let tilgængelig og væsentlig kilde. På alle arkiverne i Statens Arkiver kan man se folketællinger fra hele landet indtil 1890. På Rigsarkivet findes de nyere tællinger, og her kan man evt. søge om tilladelse til at se dem, der er mindre end 75 år gamle. (Læs mere på Statens Arkivers website: <http://www.sa.dk/> hvor der mange gode tips og oplysninger – specielt om folketællingerne se: <http://www.sa.dk/sa/brugearkiver/kildetyper/folketaelling.htm>.)

Det letteste er dog at gå ind på Dansk Demografisk Databases (DDD) website <http://ddd.dda.dk>, hvor man kan søge i de folketællinger, der indtil nu er indtastet som en del af "Kildeindtastnings-projektet". De indtastede folketællinger findes også udgivet på CD, som kan købes hos Dansk Data Arkiv (via DDDs website). Man skal være opmærksom på, at endnu er ikke alt indtastet!

Der udspandt sig en diskussion om Dansk Demografisk Database, og om hvorfor ikke alle folketællingerne er gjort tilgængelige – derfor orienterede Elsebeth Paikin herom (se næste side).

DANSK DEMOGRAFISK DATABASE OG KILDEINDTASTNINGSPROJEKTET

I 1992 tog Elsebeth Paikin (dengang medlem af DIS-Danmarks bestyrelse) initiativ til Kildeindtastningsprojektet, udarbejdede et indtastningsprogram "KIP" og var i fire år hotline og projektkoordinator for Kildeindtastningsprojektet indtil Dansk Data Arkiv (DDA) overtog arbejdet. Hun er nu medlem af Kildeindtastningskomiteén.

Indtastningerne er udelukkende baseret på frivillige og ulønnede indtasteres arbejde, og derfor var det tilfældigt hvilke byer eller sogne der blev indtastet i begyndelsen, da indtasterne naturligt ønskede at indtaste de folketællinger, de selv havde brug for!

I de seneste par år har DDA og Kildeindtastningskomiteén ansporet indtasterne til at få færdiggjort enkelte folketællingsår for hele landet. I dag er således 1787, 1801, 1834 og 1845 fra Danmark og 1803 fra Slesvig færdigindtastede og tilgængelige. Resten af folketællingerne er mere eller mindre færdigindtastede.

På: <http://www.dis-danmark.dk/kipkort/index.php> og
<http://ddd.dda.dk/d4/dddweb/kipoversigt.htm>

kan man henholdsvis se, hvor meget der er indtastet, og hvad der mangler at blive indtastet.

Det er også på ddd.dda.dk man finder:

- ❖ **Immigrationsmuseets invandrerdatabase**, som p.t. dækker perioden 1776-1960.
- ❖ **Udvandererarkivets udvandrerdatabase** som p.t. dækker perioden 1869-1908.
- ❖ **Folketællinger fra St. Croix**
- ❖ **Skifteprotokoller** fra Thisted, Viborg, Aalborg og Randers amter
- ❖ **Dannebrogsmænd**

Foto fra mødet 28. november 2005

← Fotoet til venstre er næsten ubrugeligt, fordi jeg havde glemt at sætte blitzen til! Fotoet her → er korrigeret ved hjælp af et billedbehandlingsprogram. Se på næste side omtalen næste side af "**Computerteknik Billedbehandling**". Det tog under 1 minut at korrigere fotoet! EP

Som annonceret i en e-mail til medlemmerne den 18. november afholdt Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn et møde, hvor vi som gæster var velkomne. Vi var nogle stykker fra JGS-Danmark, der deltog i det meget spændende møde:

Computerteknisk billedbehandling

Af Bente Merklin

I **Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn** holdt formanden Anna Margrethe Krogh-Thomsen den 30. november 2005 et meget spændende foredrag for 50-60 fremmødte om, hvordan man kan redde gamle beskadigede eller misfarvede billeder.

Foredraget blev ledsaget af en gennemgang af et billedbehandlingsprogram og vi fik mange gode praktiske råd med på vejen.

For eksempel kan det anbefales at indscanne billeder efter følgende lille regel:

- alm. billeder indscannes med en indstilling på 300 dpi (dots per inch)
- sorte negativer med 600 dpi og
- lysbilleder med en indstilling på mindst 1200 dpi (gerne højere)

Negativer scannes bedst med ovenlys. Kan scanneren ikke indstilles til at tage et negativ, kan man lægge negativet ind mellem nogle almindelige fotografier og bagefter 'skære' det ud og 'vende' det ved hjælp af billedbehandlingsprogrammet. Derefter kan man korrigere billederne med kontrast m.v. (Dette gælder kun lyse negativer. Mørke – eller helt sorte negativer – skal behandles anderledes).

Dette er et af eksemplerne på, hvad man kan få ud af et gammelt negativ!!! (Kopi fra websitet, hvor mødet annonceres <http://www.genealogi-kbh.dk/billedbehandlingreklame.pdf>)

Et godt tip til dias: **Tag ikke dias ud af rammerne!** Bag glas og ramme er billederne godt beskyttet og kan nemt angribes af bakterier og mug, hvis de afmonteres.

Når man har mange billeder på sin computer, er det altid et problem at navngive dem, således at man hurtigt kan finde et billede. Anna Margrethe Krogh-Thomsen gav følgende råd: Brug f.eks. personens ID nr. (fx fra Slægtsforskningsprogrammet), efterfulgt af et bogstav (personens for bogstav), to cifret tal (årstal for hvornår billedet er taget) og til sidst et eller to bogstaver (hvis personen har flere billeder tilknyttet).

Eksempel: Et af de mange fotos fra 1970 af barnebarnet Marie som har ID nr. 467 får navnet: 467M70F (~ ID nr. 467 – M for Marie – 70 fordi fotoet er taget i 1970 og F fordi der allerede er fem fotos af Marie fra 1970!). Denne fremgangsmåde vil betyde at alle fotos af Marie er lette at finde.

Billeders filstørrelse formindskes nemt med *batch processing* til en acceptabel størrelse (især hvis de skal sendes med e-mails) og gemmes i jpg-format, der fylder mindst. Gamle brune fotografier kan nemt ændres til sort/hvide, - eller omvendt! Kontrasten kan ændres og farven forbedres (nyttigt ved gl. misfarvede farvefotografier) – også i forkert belyste digitale billeder (se eksemplet side 8: "Foto fra mødet 28. november 2005").

Til beskæring af billeder er der gode værktøjer og indstillingen kan låses, så udsnittet f. eks. bliver det gængse 10 x 15 cm (således at man kan få lavet kopier hos fotohandleren uden problemer). Klipper man rundt om et motiv med *crop tools* og slører overgangen på det udklippede motiv, kan man selv fremstille interessante portrætter uden forstyrrende baggrund. Et gruppebillede kan beskæres eller udklippes til mange små enkeltbilleder, - velegnet til soldaterbilleder, skolebilleder og familiebilleder.

Kloning af billeder er et kapitel for sig! Skadede billeder kan blive som nye ved hjælp af denne funktion, som består i kopiering af et område af et billede til en anden placering. Vi så eksempler på billeder med revner, vandskade og mug der meget overbevisende blev reddet med kloning. Har man flere personbilleder af samme situation og ikke tilfreds med kvaliteten, kan en persons ansigt klones fra det ene billede over til samme person på et andet.

MEN man skal naturligvis være absolut 150% sikker på at det ER samme person!!!

(Eller man kan naturligvis forskønne med en tredje persons ansigt, eller måske sætte nyt ansigt på svigermor, - men det er en helt anden historie !)

JewishGen Scandinavia SIG har en diskussionsgruppe ("mailing list") for slægtsforskere, der søger deres jødiske aner i Skandinavien eller søger kontakt med efterkommere af ind- og udvandrere. Man kan skrive på engelsk, dansk, norsk eller svensk. Helst engelsk – og det behøver ikke være fejlfrit (selv ikke de, der har engelsk som modersmål, skriver fejlfrit!).

Diskussionsgruppen er en lukket og modereret gruppe, hvor kun medlemmer har adgang.

De, der endnu ikke er medlem af gruppen, kan tilmelde sig således:

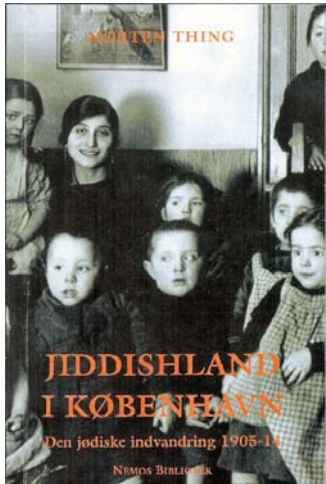
1. Gå til:
<http://www.jewishgen.org/cure/index.asp?from=http://lyris.jewishgen.org/ListManager>
2. Klik på "I'm a New User and want to register" og udfyld skemaet.
For allerede registrerede brugere af JewishGen: Skriv e-mail adresse (eller JewishGen ID) og password og klik på "Login":
3. Efter registrering gå da til: <http://lyris.jewishgen.org/ListManager/>
4. Derefter kan I tilmelde jer ("subscribe to") Scandinavia SIG diskussionsgruppe og evt. andre grupper I måtte være interesserede i. Derefter får I en e-mail om tilmeldingen, og når I har svaret på denne e-mail og dermed bekræftet tilmeldingen, kan I skrive til gruppen med spørgsmål og svar.

Læs mere på www.jewishgen.org/scandinavia

EP

Boghjørnet

Nye bøger:

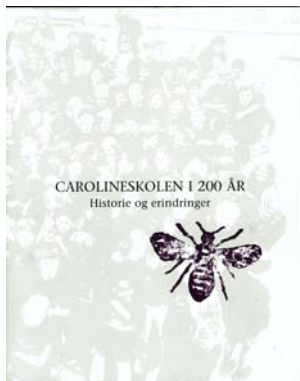

Jiddishland i København Den jødiske indvandring 1905-1914

Forskningsbibliotekar, dr.phil., Morten Thing, forfatter til bl.a. bøgerne: "Næste år i Jerusalem" (1999), "Den historiske jøde" (2001), "Jiddish Bogfortegnelse" (2004) og nu også senest "Jiddishland i København" (2005).

Fra 1904-1914 passerede mange tusinde jøder gennem København på flugt fra forfølgelse og fattigdom i Rusland. Tre tusinde af dem blev i Danmark og tilførte det dansk-jødiske miljø nyt liv. I seks essays kaster Morten Thing nyt lys over forskellige dele af indvandrerens kultur. For første gang bygger forskningen i indvandrerens historie på en meget omfattende mængde af kilder, ikke mindst de jiddishe blade og bøger, som indvandrerne selv skrev og udgav.

Udg. Underskoven, 192 sider – Pris kr. 180 – ISBN 87-990959-0-4

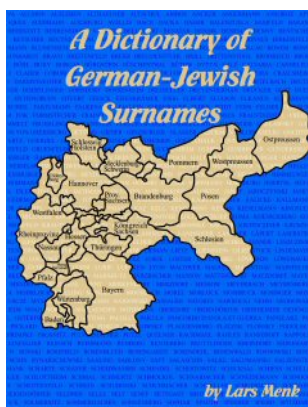
Carolineskolen i 200 år – Historie og erindringer Red. Siw Krasnik, Bent Blüdnikow og Aron Skop

Carolineskolens historie - Erindringer fra skoletiden - Tillæg om andre jødiske skoler.

I kommission hos Peter la Cours Forlag, København, 2005.
ISBN: 87-88606-05-8 Pris: 299

Fås til pris 150 kr. hos:
Mosaik Troessamfund, Ny Kongensgade 6, 2. sal, København K.
Carolineskolens kontor, Bomhusvej 18, København Ø

Hos boghandlere: Pris 298 kr.

A Dictionary of German-Jewish Surnames Af Lars Menk

"A Dictionary of German-Jewish Surnames identificerer flere end 13.000 tysk-jødiske efternavne fra det område der var Tyskland før 1. Verdenskrig. Fra Baden-Württemberg i syd itil Schleswig-Holstein i nord. Fra Westphalen i vest til Østpreussen i øst. Udover etymologien og varianter af hvert enkelt navn, identificeres hvor i regionen navnet blev brugt, med oplysninger om byen og perioden. Et kapitel oplyser størrelsen af den jødiske befolkning i mange byer i det 19. århundrede. Det tog Lars Menk 10 år og gennemgang af flere end 300 kilder at samle alle disse oplysninger og skrive bogen.

824 sider. Pris USD 89.00 - Forlag: Avotaynu

Kan bestilles på forlagets website: <http://www.avotaynu.com/>
Indholdsfortegnelse kan ses på: <http://www.avotaynu.com/books/menk.htm>

Internet-hjørnet

Fra sidste nummer af *Mischpologen*, medlemsblad for vort søsterselskab: **Judiska släktforskarföreningen i Sverige** har vi fået lov at kopiere og oversætte følgende:

1. Polske steder

For dem, som har rødder i Polen kan det af og til være svært at identificere polske steder. Grænserne er blevet flyttet, steder har skiftet navn og kan nogle gange blive gengivet på forskellige sprog (russisk, polsk, tysk, jiddisch, etc.). Et godt og anvendeligt opslagsværk er **"Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich"** i 15 tykke bind (Warszawa 1880-1902) ofte med meget detaljerede topografiske, statistiske og nogle gange historiske oplysninger om polske steder helt ned til byniveau – bemærkelsesværdigt snarere dækkende den gamle stormagt Polen end det russiske "kongres-Polen".

Læs mere herom på: http://www.polishroots.org/slownik/slownik_geograficzny.htm

Og på: <http://www.pgasa.org/Towns/SlownikReview.htm>

Nu findes dette opslagsværk på CD-Rom udgivet af **The Polish Genealogical Society of America** (PGSA). Yderligere information findes på deres website: <http://www.pgasa.org/> hvor der også findes hjælpemidler til oversættelse af poske tekster og andet nyttigt for dem med polske rødder. Pris 40 USD for forsendelse til andre lande end USA.

Et andet hjælpemiddel til at søge steder, som fandtes i republikken Polen i mellemkrigstiden kan findes online (polsk og engelsk) på Wielkopolska digitale bibliotek (for at kunne læse det behøves en speciel såkaldt plugin): <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=12786>

Dette stednavneregister hedder: "Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej z oznaczeniem terytorjalnie im właściwych władz i urzędów oraz urządzeń komunikacyjnych" - (*Index of Placenames of the Republic of Poland with corresponding governmental agencies and offices, including communication facilities*).

2. Handelskalendere online

Det er nu blevet lettere at søge på internettet i handelskalendere og lignende fra Polen, Galizien og Rumænien efter at amerikaneren Logan Kleinwaks har udviklet en søgemaskine til 10 online-kalendere fra disse områder, nemlig: Posen (byen) 1885, Galizien 1901 og 1912, Rumænien 1924-25, Polen og Danzig 1923, 1926/1927, 1928 og 1930 samt Warszawa telefon-katalog 1938/1939. <http://www.kalter.org/search.php>

Søgemaskinen tilbyder forskellige søgemuligheder: Regular (præcis) stavning, Daitch-Mokotoff Soundex og "OCRadjusted". Sidstnævnte søger også for tegn som kan være blevet mistolket i den skanningsproces, der ligger til grund for søgemaskinen. Kalendererne findes også online på Library of Congress eller i Wielkopolskas digitala bibliotek. Wielkopolskas digitale bibliotek tilbyder en lang række indskannede bøger, hvoraf bl.a. kan nævnes: Polens industrikalender 1904. <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent2?id=2018&dirids=1>

Det er ordnet ud fra industriella kategorier og inden for disse efter byer. På side 16-54 findes et register. Klik på det engelske flag for engelsk tekst. Søg på "General Search" og på "1904" i titlen. Marker **"Księga adresowa przemysłu fabrycznego w Królestwie Polskiem na rok 1904"** som er bogens navn. Også her behøves en speciel plug-in. Følg anvisningerne.

INDHOLDSFORTEGNELSE FOR JGS-NYT 2005:

JGS-NYT 2005	FORFATTER	ÅRGANG	Nr.	Side
Bog anmeldelse: "Avotaynu Guide to Jewish Genealogy" af Bent Blüdnikow		2005	1	6
Boghjørnet: Ny bog: "Medborgerskab och diskriminering. Östjudar och andra invandrare i Sverige 1860-1920" af Carl Henrik Carlsson		2005	1	6
Boghjørnet: Nye bøger		2005	2	18
Boghjørnet: Nye bøger		2005	3	6-7
Boghjørnet: Nye bøger		2005	4	14
Computerteknisk billedbehandling	Bente Merklin	2005	4	11-13
Dansk Demografisk Database og Kildeindtastningsprojektet KIP	Elsebeth Paikin	2005	4	11
Database over pas udstedt i Litauen		2005	2	20
En udstilling og en katalog	Merete N. Christensen	2005	4	6
H.C. Andersen og Carl Joachim Hambro	Elsebeth Paikin	2005	2	17
Hvem er jeg ?	Merete N. Christensen	2005	1	1
Internet Hjørnet	Elsebeth Paikin	2005	1	9
Internet Hjørnet: Polske Steder	"Mischpologen"	2005	4	15
JewishGens Scandinavia SIG diskussionsgruppe	Elsebeth Paikin	2005	4	13
Jødernes historie i Letland og deres emigrationshistorie. Med eksempler på hvad kilderne kan fortælle.	Elsebeth Paikin	2005	2	4
Jøderne i Slagelse: Del 1 & 2: Referat af møderne		2005	4	7-8
Jødisk Genealogisk Konference i New York 2006		2005	3	7
Jødisk Genealogisk Konference i New York 2006		2005	4	6
Lidt om Letichev og Litichevski	Elsebeth Paikin	2005	4	8
Mødeprogram foråret 2005		2005	1	4
Mødeprogram efteråret 2005		2005	2	19
Mødeprogram i efteråret 2005		2005	3	14
Mødeprogram foråret 2006		2005	4	3-4
Andre møder af interesse		2005	4	4-5
Når slægtshistorie bliver til kunst	Merete N. Christensen	2005	3	1
Omtale af filmen "Min Jødiske Bedstefar"		2005	2	17
Sidste nyt om Anbytarforum	Elsebeth Paikin	2005	4	6
Om Slægtsforskningsprogrammer		2005	1	9
Søger: Alperovich fra Kurenitz	Andi Alperovich Ziegelman	2005	3	8
Vi elsker foreninger	Merete N. Christensen	2005	4	1
Yad Vashems Database	Anne Mendelsohn og Thomas A. Frederiksen	2005	1	7
Yad Vashems Database: Referat af mødet 16.12.2004 med vejledning og gode råd		2005	1	8
Væsentlige kilder til dansk-jødisk historie - om Bent Blüdnikows foredrag		2005	4	9-10